

Паметта на българското общество за най-важни исторически събития, места и личности са свързани преди всичко с национално-освободителните борби и освобождението от Османска власт.

Това стана ясно по време на дебата „Минало несвършващо“ в сряда вечер в Центъра за култура и дебат „Червената къща“. Там бяха представени резултатите от теренно изследване „Топоси на историческата памет“. То е осъществено в периода октомври 2009 г. – юни 2010 г. и частично повторено за мюсюлманските малцинства през октомври 2010 г. – януари 2011 г. Проектът е на Нов български университет и Американския университет в България с ръководител Евгения Иванова.

Целта му е да идентифицира местата, събитията, действащите лица в българската в сравнителна перспектива с балканската и европейската история, които имат формираща роля за идентичността на съвременните граждани.

⋮

Един от основните изводи е, че българите отдават превес на местата, личностите и събитията, свързани с националната история. В резултатите на първо място сред местата с 26,9 процента от анкетираните се нарежда връх Шипка, следван от Царевец с 10,6 процента и Перперикон с 4,6 процента.

Кои са най-важните събития, места и личности в паметта на обществото

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 12 Януари 2012 11:13

За личности резултатите са: Васил Левски с 32,3 процента, следван от Христо Ботев – 5,9 процента и Цар Симеон I с 5,6 процента.

При събитията Освобождението (Руско-турската война) води с 34,4 процента пред основаването на българската държава – 5,6 процента и Демокрацията (10 ноември 1989 г.) – 5,3 процента.

Едно от обясненията за тези данни е свързан и с въпроса към респондентите откъде са черпили сведения. Общо 53,5 процента са дали отговор на този въпрос „от училище”, „историята” и „от учебниците”.

Евгения Иванова посочи като една от изненадите присъствието на Тодор Живков като личност сред анкетираните от турското малцинство. По думите ѝ самите анкетирани обяснили посочването му с факта, че „възродителният” процес е бил единствената му грешка. В същото време в турското малцинство ясно са посочили и насилственото преименуване като важно събитие за паметта.

Според Проф. Евелина Келбечева от АУБ открояването на събития, личности и места от Освобождението може да се обясни с факта, че това един от малкото периоди от българската история, които завършват със щастлив край.

Проф. Келбечева отбеляза отсъствието на комунизма, както и на топоси като лагерите в Белене и Ловеч – места на ужасите от терора при комунизма.

Социологът Петя Кабакчиева застъпи тезата, че въпреки сходните резултати има различно разчитане на паметта при българите и турското малцинство. Според нея турците са обърнати по-скоро към съвременната история с посочването на „възродителния” процес и личности като Живков, Ататюрк, и Доган.

При българите тя откри опасността копнежът за въобращаемата териториалност (България на три морета) и силен лидер да се формулира и в съвременното ни.

Александър Кьосев коментира резултатите, поставяйки ударение върху три от

Кои са най-важните събития, места и личности в паметта на обществото

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 12 Януари 2012 11:13

основите на изследването – памет, събития, личности. Според него топосите на националната памет са интуитивно зададени и в този случай паметта не може да се изследва. Той смята, че става въпрос за набор от плаващи стереотипи. По думите му изследването дава възможност да се провери нещо друго – дали ние нямаме друга рамка за ориентация.

Изследването, включващо текстове от девет автори, е издадено под заглавието „Минало несвършващо”, което допълнително ще бъде представено в сайта в рубриката „Книги”.